

KARTA KURSU

Nazwa	Przemiany polityczne w Polsce w XX i XXI wieku
Nazwa w j. ang.	Political changes in Poland in the 20th and the 21st Centuries

Kod		Punktacja ECTS*	4
-----	--	-----------------	---

Koordinator	Dr hab. Remigiusz Kasprzycki, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny Dr Remigiusz Kasprzycki, prof. UKEN
-------------	--	--

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest uzupełnienie wiedzy studentów dotyczących przemian politycznych jakie zaszły w Polsce na przestrzeni ponad 120 lat. Wykłady i ćwiczenia mają uzmysłwić studentowi jak wyglądały początki obozu narodowego, socjalistycznego i ludowego na ziemiach polskich okupowanych przez zaborcę niemieckiego, austro-węgierskiego i rosyjskiego, a także innych ugrupowań do wizji niepodległej Polski przed I wojną światową, a także w latach 1914–1918. Zadaniem kursu jest ugruntowanie wiedzy studentów, jak wyglądało życie polityczne w międzywojennej Polsce, z uwzględnieniem wydarzeń przed jak i po 1926 roku, działalności politycznej w latach II wojny światowej tak na obszarze okupowanego kraju, jak na emigracji. W trakcie zajęć istotne staje się wyjaśnienie kolejnych etapów dziejów Polski Ludowej. W latach 1944–1989 komunistyczna i do końca nie suwerenna politycznie Polska ulegała jednak przemianom. Z dzisiejszego punktu widzenia niezwykle ważne jest zrozumienie narodzin opozycji politycznej w Polsce w latach 70., a zwłaszcza powstania ruchu społeczno-politycznego polskiej „Solidarności” w latach 1980–1981, lat Stanu Wojennego, a także porozumienia i kompromisu politycznego obozu władzy i niedawnej opozycji w 1989 roku. Rok 1989, jak i kolejne lata 90. XX wieku to jeden z kluczy do zrozumienia wrogości na dzisiejszej scenie politycznej w Polsce XXI wieku, w której przecież „Solidarnościowy” rodowód mają liderzy „Prawa i Sprawiedliwości” jak i „Platformy Obywatelskiej”

Warunki wstępne

Wiedza	Zna najważniejsze wydarzenia i osoby związane z polską sceną polityczną w XX i XXI wieku w Polsce. Jest w stanie podać przynajmniej kilka najistotniejszych informacji z wydarzeń politycznych z XX i XXI wieku w Polsce. Wie, jakie decyzje na przestrzeni 120 letnich dziejów Polski gwarantowały najlepsze bezpieczeństwo polityczne na kolejne lata.
Umiejętności	Rozwija umiejętności zmysłu krytycznego i logicznej oceny faktów, a także zdolności analizy. Potrafi ocenić negatywne skutki minionych wydarzeń

	politycznych w Polsce dla bezpieczeństwa społecznego, personalnego, gospodarczego, a także militarnego.
Kursy	

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W 04 Zna najważniejsze nazwiska liderów politycznych, a także daty związane z dziejami politycznymi w Polsce w XX i XXI wieku. Wie, jakie decyzje i okoliczności XX i XXI wieku zapewniały w szczególny sposób bezpieczeństwo polityczne.	K1_W04
	W 03 Wie o najważniejszych przemianach politycznych, które zaszły w ostatnich 120 latach w historii Polski, a także o uwarunkowaniach, które decydowały o bezpieczeństwie lub jego braku po przemianach politycznych w Polsce.	K1_W03
	W 02 Dysponuje wiedzą o wydarzeniach politycznych, , które wpływały na osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w Polsce w XX i XXI wieku.	K1_W02

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------------	-----------------------------	-------------------------------------

	U 06 Potrafi planować i kształtować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego i osobistego. W swoim regionie jest w stanie wskazać na instytucje, które decydują i decydowały o obliczu politycznego swojej „Małej Ojczyzny” w XX i XXI wieku.	K1_U06
	U 01 Potrafi wykorzystać wiedzę z przedmiotu „Przemiany polityczne w Polsce w XX i XXI wieku”. Potrafi dostrzec i prawidłowo ocenić a następnie dokonać interpretacji zjawisk w zakresie bezpieczeństwa, które zaszły w czasie przemian politycznych w XX i XXI wieku, patrząc na nie poprzez pryzmat procesów: historycznych, politycznych, społecznych, gospodarczych, militarnych, etc.	K1_U01
	U 2 Jest w stanie połączyć wydarzenia z przemian politycznych jakie zaszły w XX i XXI wieku w Polsce ze swoim regionem albo z historią całego kraju. Jest w stanie porównać tego rodzaju zjawiska przez pryzmat współczesnego bezpieczeństwa.	K1_U02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Zdobytą wiedzę na temat przemian politycznych w Polsce w XX i XXI wieku potrafi profesjonalnie wykorzystywać do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych, wojskowych) w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów.	K1_K01
	K03 Potrafi zdobytą wiedzę na temat polskich przemian politycznych wykorzystać do działań na rzecz społeczności lokalnej, rozumiejąc lokalne i globalne problemy związane z bezpieczeństwem.	K1_K03
	K03 Potrafi efektywnie analizować i trafnie interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych, wojskowych), które nastąpiły w skutek wydarzeń politycznych, później wykorzystać je w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla bezpieczeństwa państwa.	K1_K02

Organizacja									
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach							
		A	K	L	S	P	E		

Liczba godzin	30	15					

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład w formie on-line dla studentów, bazujący na książkach i materiałach źródłowych. W trakcie wykładu zostaną wykorzystane fragmenty filmów naukowych, dokumentalnych, archiwalnych, muzycznych, a także zdjęcia archiwalne. W trakcie ćwiczeń każdy ze studentów zobowiązany jest przedstawić referat lub prezentację, aktywnie uczestniczyć w dyskusji.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X			X	
W02								X	X			X	
U01								X	X			X	
U02								X	X			X	
K01								X	X			X	
K02								X	X			X	
...								X	X			X	

Kryteria oceny	Obecność i przygotowanie do zajęć. Aktywność studentów i dyskusja w trakcie wykładu oraz ćwiczeń.
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Narodowcy, socjaliści, ludowcy i inne ugrupowania polityczne u progu I wojny światowej
2. Polscy politycy wobec polityki państw zaborczych w latach 1914-1918
3. Polska scena polityczna wobec zagrożenia sowieckiego w 1920 roku
4. Życie polityczne w latach 1918–1926
5. Rządy sanacji 1926–1939
6. Rząd na Uchodźctwie 1939–1945
7. Scena Polityczna w Polskim Państwie Podziemnym
8. Władza komunistyczna w latach 1944 -1980
9. Narodziny opozycji antykomunistycznej w latach 70. „Solidarność” w latach 1980-1981.
10. Władza i opozycja. Życie polityczne w Polsce w latach 1980–1989
11. Porozumienie władzy komunistycznej i części opozycji w 1989 roku
12. Polska scena polityczna w latach 1990–2005
13. Polska scena polityczna w latach 2005–2024
14. Przemiany polityczne w Polsce po 1989 a wydarzenia polityczne na świecie
15. Nowe rodzaje aktywności politycznej po 1989 roku

Wykaz literatury podstawowej

1. Dudek A., *Historia polityczna Polski 1989-2023*, Warszawa 2023.
2. Sowa A.L., *Historia polityczna Polski 1944-1991*, Kraków 2011.
3. Dziurok A., Gałęzowski M., Kamiński Ł., Musiał F., *Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918–1989*, Wydanie III poprawione, Warszawa 2014.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. *Solidarność XX lat historii*, red. J. Karpiński, H. Głębocki, A. Dudek, Oficyna Wydawnicza Volumen, TYSOL SP. Z. O.O, Warszawa 2000.
2. Dylewski A. *II wojna światowa w Polsce*, Bielsko Biała 2018.
3. Olejnik K., *Polska w okresie międzywojennym (1918-1939)*, Poznań 2019

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	15
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	15

Ogółem bilans czasu pracy	100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	4